

BESLUT

1996-06-24 231-2870-96

NATURRESERVATET LERDALA HASSELLUND DOMÄNRESERVAT I SKÖVDE KOMMUN

Naturresevatets namn: Lerdala Hassellund Domänresevat

Kommun: Skövde

Socken: Lerdala

Fastigheter: Del av Lerdala 42:1

Läge: Ca 2 km NNV Lerdala

Kartor: Topografiska kartor: 8D Skara NO
Ekonomiska kartor: 08375, 8D7f

Gränser: Reseivatets gräns utgörs av innerkanten av
den punktstreckade linjen på bifogad karta.
Bilaga 1. Vägområdet utmed områdets östra
gräns ingår ej i reseivatet.

Areal: ca 2,2 ha

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen Skaraborg

Markägare: AssiDomän AB

NATURFÖRHÅLLANDEN

Lerdala hassellund domänresevat ligger i en sluttning mot öster. I områdets södra del rinner en bäck. Utmed denna bäck finns ruinerna kvar efter en husbehovssåg och kvarn, som varit i bruk från 1770-talet till 1920-talet. Denna anläggning har restaurerats.

Området utgörs av en hassellund, som tidigare betats. Skogen är sluten och domineras av ek och lind med inslag av björk, ask, asp och rönn. I området har gallring gjorts främst för att gynna lindens utveckling men även för övriga ädla lövträd. Buskskiktet domineras av tät dock ej sluten hasselvegetation, som ger området dess prägel. Ört-

vegetationen är representativ för ädellövskog med bl a blåsippa, gullviva, buskviol, skogsbingel och ormbär. I lövskogsinventeringen av Skövde kommun bedömdes området ha ett mycket högt naturvärde.

Jordarten är kalkpåverkad morän. I väster är marken starkt stenbunden medan den i öster är i det närmaste stenfri.

Området är ett attraktivt utflyktsmål.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Området avsattes som domänreservat 1946-12-27. I samband med Domänverkets bolagisering 1992, gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Lerdala hassellund domänreservat hörde till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning för ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Lerdala hassellund domänreservat är ett av de områden som omfattas av avtalet..

Förslag till beslut och skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i enlighet med villkoren i avtalet mellan Naturvårdsverket och AssiDomän AB. Förslaget har remitterats till AssiDomän Skog & Trä AB, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Skövde kommun, Skaraborgs Läns Naturskyddsförening och Norra Billings Hembygdsförening. Skogsvårdsstyrelsen och Skaraborgs Läns Naturskyddsförening har framfört synpunkter bl a beträffande områdets röjning och gallring. Detta har beaktats i skötselplanen. I övrigt har inga synpunkter framförts.

GRUND FÖR BESLUT:

Naturvärden:

Lerdala hassellund domänreservat har mycket höga naturvärden baserade på dess varierade ädellövskog med bl a förekomsten av ek, lind och hassel och en rik undervegetation. Området har också ett högt kulturmiljövärde i de ruiner som finns efter en gammal husbehovssåg och kvarn. Reservatet är attraktivt och välbesökt för sina natur- och kulturvärden. Området är även intressant för naturstudier och forskning

Syfte:

Att för framtiden bevara och främja områdets natur- och kulturvärden. Området bör särskilt skyddas för att gynna lindens utveckling, som tidigare haft en rikare utbredning, liksom övriga ädellövträd och hassel för att framhäva områdets lundkaraktär. Hasselns prägel på området ska bibehållas. I södra delen av området ska busk- och träd-

skikten vara glesare för att framhäva de gamla ruinerna. En god livsmiljö ska främjas för växt- och djurliv beroende av ädellövskog och hassellund. Området ska skötas så att det förblir ett attraktivt utflyktsmål och intressant för kultur- och naturstudier samt forskning.

Bedömning:

Med hänsyn till att de höga natur- och kulturvärdena endast kan bevaras genom långtgående föreskrifter och speciell skötsel försvåras pågående markanvändning avsevärt. Därför erfordras ett reservatsförordnande. Förordnandet är förenligt med naturresurslagen och översiktsplanen för Skövde kommun.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och främja utvecklingen av lind samt övriga ädla lövträd, den prägel buskskiktet med framför allt hassel har på området, att gynna förutsättningarna för de mera krävande lundväxternas förekomst liksom bevarandet och framhävandet av områdets kulturvärden.

BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (SFS 1964:822, senast omtryckt 1991:641) förklarar Länsstyrelsen Lerdala hassellund domänreservat som naturreservat. Området avgränsas med den inre kanten av den kraftiga punktstreckade linjen på bifogad karta, bilaga 1.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 - 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, omtryckt 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för naturreservatet.

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER RESERVATSOMRÅDET

Utöver förbud och föreskrifter i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.
- uppföra mast, torn eller liknande anläggningar.
- anlägga mark- eller luftledning.
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anordning.

- anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång.
- anordna upplag.
- borra, spränga schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
- utföra fyllning eller tippning.
- utföra dikning, dämning, rensning eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
- avverka, gallra, röja eller utföra skogsvårdande åtgärd.
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
- framföra motordrivet fordon.
- använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel.
- kalka mark eller vatten.
- bränna ris.
- inplantera för området främmande växt- och djurarter.

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder enligt skötselplan fastställd av Länsstyrelsen.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder och anordningar vidtages inom naturreservatet som fordras för bibehållande och gynnande av områdets natur- och kulturvärden samt det rörliga friluftslivet enligt skötselplanen.

C. FÖRESKRIFTER ENLIGT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det inom området förbjudet att

- framföra fordon.

- ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn
- cykla eller rida.
- anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning.
- göra upp eld.
- fälla träd och buskar, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen.
- plocka växter eller växtdelar.
- anordna läger, sätta upp orienteringskontroller eller snitslade spår.
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning.
- skada eller ta bort döda träd eller vindfällan.
- tälta.
- fänga eller insamla ryggradslösa djur.

D. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH FÖRVALTNING

- Syftet med vården och förvaltningen är att bevara och vårda områdets natur- och kulturvården.
- Naturvårdsförvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen.
- Naturreservatet utmärks i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.
- Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa den till beslutet fogade skötselplanen. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
- Naturvårdsförvaltaren skall vid förvaltning av området samråda med markägare.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan Länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från meddelade föreskrifter och förbud.

Detta beslut kan överklagas till regeringen. Miljödepartementet. Se bilaga formulär nr 1.

I detta ärende har landshövding Birger Bäckström beslutat och Ann-Margret Johansson, naturvård, varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även naturvårdsdirektör Rune Johansson, länsantikvarie Eva Björkman, länsarkitekt Inga Friberg-Karlsson och länsassessor Göran Fjellman deltagit.

Birger Bäckström

Ann-Margret Johansson

